

Sprog- og læsesyn (0 – 18-års området) Vejle Kommune

Sprogsyn¹:

- Sproget er handlinger, der har et formål/en funktion.
- Sprog udvikler sig i brug – udvikles i en aktiv proces.
- Sprog udvikles på baggrund af barnets samlede sproglige kompetencer på alle sprog.
- Sproglig udvikling - evnen til at opfatte, forstå og bruge ord til at forstå og kommunikere. Sproglig udvikling er betinget af både arv og miljø, og påvirkes af personens affektive tilstand og kognitive funktionsniveau.
- Sproget skal ses i forhold til den funktion det sproglige udtryk (form og indhold) har i en given kontekst.
- Sproget er ikke et autonomt system, men en ressource (ordforråd og regler for sprogbrug (grammatik)), der påvirkes og udvikles i meningsfulde kommunikative sociale sammenhænge. Sprog og indhold læres i en sammenhæng.
- Sproget er et kommunikativt redskab – sproget i brug – men med anerkendelse af at der ligger et sprogligt system (grammatik) bag.
- Sprog udvikles på baggrund af den samlede sproglige kompetence – Literacy ²

Læsesyn:

- Læsesynet i Vejle Kommune bygger på literacybegrebet med udgangspunkt i en bred læseformel ³. I literacytilgangen, er det muligt at få alle dimensioner i den brede læseformel i spil i didaktikken.
- At alle elever opnår funktionel læsekompetence = man forstår, kan anvende og reflektere over skrevne tekster, så man kan nå sine mål, udvikle sin viden og sit potentiale og kan deltage aktivt i samfundslivet⁴.
- Læsning foregår med både øjne og ører, da tekster er andet end trykte ord i en bog, der er i dag tale om et multimodalt tekstbegreb. Tekster kan være skrift, billeder, illustrationer, lyd, film og animationer samt tekster i elektroniske medier.

---

¹ Bygger på Den Systemiske Funktionelle Lingvistik (SFL).

² Literacybegrebet: *Literacy er evnen til at identificere, forstå, fortolke, skabe, kommunikere og planlægge ved at bruge trykte og skriftlige materialer i forskellige kontekster. Literacy involverer et spektrum af læring, der sætter individet i stand til opnå sine mål, udvikle sin viden og sit potentiale og til at deltage fuldt og helt i forskellige fællesskaber og i samfundet (Unesco).*

³ Læseformel: Læseforståelse = (Forlæsning + aflæsning + medlæsning) x Ordforståelse x Tekstforståelse x Scenarieforståelse x Kontekst x Læseform x Eget projekt (Jeppe Bundsgaard, 2010)

⁴ (OECD/PISA, 2012)

**Sprog- og læsesyn (0 – 18-års området) Vejle Kommune
Børn og Unge**

Evalueringsplan (minimumskrav)

Tidspunkt	Hvem	Vurdering/test	Ansvarlig	Opfølgning
	Alle	Observation af alderssvarende udvikling	Sundhedsplejen	
0-2 år	Ved bekymring og/eller individuel vurdering	Evt. læringshjulet i Hjernen & Hjertet og/eller TRAS til vurdering af barnets sproglige kompetencer	Dagtilbud 0-2 år	
3 år	Ved bekymring og/eller individuel vurdering	Sprogvurdering (Sprogpakken) efter individuel faglig vurdering	Den sprogansvarlige på institutionen	
3 år	Tosprogede elever	Vis hvad du kan	TCBU	Vurdering ift. sprogstimulering
4-5 år	Tosprogede elever	Vis hvad du kan	TCBU	Vurdering ift. sprogstimulering ved tilflyttere efter 3 år og i tvivlstilfælde
5 år	Ved bekymring og/eller individuel vurdering	Sprogvurdering (Sprogpakken) efter individuel faglig vurdering	Den sprogansvarlige på institutionen	
Inden skolestart	Tosprogede elever	Vis hvad du kan	TCBU	Vurdering med henblik på skoleplacering
Skolestart - 0. kl.	Alle	Sprogvurdering (Sprogpakken)	Skole	Klassekonference om sprog ®
Skolestart – 10. kl.	Tosprogede elever	Vis hvad du kan – supplerende sprogmateriale 5. kl.: Frivillige nationale test i dansk som andetsprog.	Skole	
2. kl.	Alle	Nationale test Dansk – læsning ¹	Skole	Klasselæsekonference ²
Slutning af 2. kl.	Alle	Dysleksiscreening DVO	Skole	
Fra feb. i 3. kl. – 10.kl.	Elever med begrundet mistanke om dysleksi	Ordblindetest.nu	Skole	Opfølgning i 3. kl. på elever med risiko for dysleksi pba. DVO. Elever med begrundet mistanke om dysleksi i hele skolesforløbet ³
4. kl.	Alle	Nationale test Dansk – læsning ¹	Skole	Klasselæsekonference ²
6. kl.	Alle	Nationale test Dansk – læsning ¹	Skole	Klasselæsekonference ²
8. kl.	Alle	Nationale test Dansk – læsning ¹	Skole	Klasselæsekonference ²
9. kl.	Elever i skriftsproglige vanskeligheder/ordblinde	Observationer og evalueringer	Skole/UU	Opfølgning for at sikre overgangen til 10.kl. eller ungdomsuddannelse
10. kl.	Elever i skriftsproglige vanskeligheder/ordblinde	Observationer og evalueringer	Skole/UU	Opfølgning for at sikre overgangen til ungdomsuddannelse
Ungdomsuddannelserne	Elever i skriftsproglige vanskeligheder/ordblinde	Observationer og evalueringer	Ungdomsuddannelserne/UU	Sikre at elever i skriftsproglige vanskeligheder får SPS eller anden støtte.

¹) Det anbefales at man gennemføre frivillige Nationale test i efteråret, for at se udvikling i læsningen i forbindelse med obligatoriske Nationale test i foråret.

²) Tovholder på klasselæsekonferencer er læsevejlederen, desuden deltager skoleleder/anden leder samt lærerteam.

³) Se desuden Handleplan for brug af Ordblindetest.nu fra Uddannelse og Læring